

ΦΑΙΔΡΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

ΙΝΕ περίεργον πῶς καὶ διατί καθιερώθη τὸ φαιδρὸν ἔθιμον τοῦ ψεύδους τῆς Πρωταπριλιάς ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ. Ἀφοῦ αἱ ἐφημερίδες, ἐν ἐπιγνώσει ἢ ἀσυνειδήτως, καὶ διὰ πλείστους ἐπαγγελματικούς λόγους, εἶνε ἠναγκασμένοι ν' ἀναγράψουν καθημερινῶς ψεύδη, διατί νὰ υπερθεματίζουν κατὰ προτίμησιν περὶ τὴν ψευδολογίαν τῆς πρώτης Ἀπριλίου; Αἱ!.. εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ μ' ἐρωτᾶτε διατί ὁ μὴ νηστεύων καθ' ἅπασαν τὴν Τεσσαρακοστήν νὰ κρεωφαγῇ κατὰ κόρον τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα!..

Τὸ ἔθιμον τοῦ ψεύδους τῆς Πρωταπριλιάς δὲν εἶνε καθαυτὸ ἐλληνικόν. Καμμία περὶ αὐτοῦ νύξιν δὲν ὑπάρχει εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ νομίζω ὅτι ἀκόμη τὸ ἔθιμον παραμένει ἄγνωστον εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἀγροτικούς πληθυσμούς. Ὅτε εἰσῆχθη εἰς τὴν χώραν μας μετ' ἄλλων ἡθῶν καὶ ἐθίμων ἐκ τῆς Δύσεως, καθ' οὓς χρόνους αἱ σχέσεις τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἤρχισαν νὰ γίνωνται στενότεραι, ἡ συνήθεια ἐπεκράτησε κατὰ πρῶτον κυρίως μεταξὺ τῶν ἀνωτέρων κοινωνικῶν τάξεων, ἐδράδυνε δὲ ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον νὰ ἐπεκταθῇ ἐκεῖθεν καὶ εἰς ἄλλα στρώματα. Αἱ παλαιότεραι ἠθηναϊκαὶ ἐφημερίδες δὲν ἐνεστερνίσθησαν ἀμέσως τὸ ἔθιμον τῆς Πρωταπριλιάς, ἴσως διότι σεμνότεραι καὶ αὐστηρότεραι τῶν σημερινῶν οὔσαι ἐθεώρουν αὐτὸ ὡς παιδιὰν ἀνάρμοστον εἰς τὴν σοβαρότητά των· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἀκόμη σπουδαιότερον λόγον, ὅτι αἱ ἐφημερίδες ἐξεδίδοντο τῇ καιρῷ ἐκεῖνῳ συνήθως ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, ἐπομένως δὲ σπανίως συνέπιπτεν ἡ ἡμέρα τῆς ἐκδόσεώς των νὰ εἶνε ἡ 1η Ἀπριλίου. Ἀλλως τε εἶνε ζήτημα ἂν τὸ ἔθιμον τῆς Πρωταπριλιάς ἦτο δυνατόν νὰ γενικευθῇ ἀνωδύνως εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν,

ὅτε τὰ ἔθνη τοῦ λαοῦ μας ἦσαν ἄρκετὰ μὲν ἀπλοϊκὰ, ἀλλὰ καὶ μὴ ἄρκετὰ ἐξημερωμένα, κίνδυνος δὲ ὑπῆρχεν ἡ ἀθῶα ἀπάτη νὰ προκαλῇ δυσαρέστους συνεπείας εἰς τὸν ἐργάτην αὐτῆς. Ἀνεδίφησα ἄλλοτε χάριν ἐτέρων μελετῶν μου τὰ φύλλα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδομένων ἐφημερίδων ἀπὸ τῆς συστάσεως σχεδὸν τοῦ βασιλείου μέχρι τῆς Ὀκτωβριανῆς μεταπολιτεύσεως καὶ οὐδὲν ἴχνος πρωταπριλιάτικης εἰδήσεως ἀνεῦρον εἰς αὐτά. Μόνον εἰς ἓν φύλλον τῆς « Ταχυπτέρου Φήμης » τοῦ 1852, νομίζω, ἐφημερίδος ἦτις κατ' ἐξαίρεσιν ἀνέγραφε μετὰ περισσῆς ἀφελείας εἰδήσεις ἀναγομένας εἰς τὴν χρονογραφίαν καὶ τὴν κοινωνικὴν κίνησιν τῆς πόλεως, ἀπῆντησα κατὰ τὸ ὅποιον ἐκ πρώτης ὄψεως ὁμοιάζει μὲ εἰδήσιν τῆς Πρωταπριλιάς, τὸ ἐξῆς : « Αὔριον Κυριακὴν, ὥραν 6 μ. μ. εἰς κύριος — δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ ὄνομά του — καὶ εἰς ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ θ' ἀνυψώσουν ἀπὸ τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ἓνα μεγάλον χάρτινον ἀετὸν ». Καὶ ὁμως ἡ εἰδήσις αὕτη, ἦτις ἐξ ἀποστάσεως μιᾶς περίπου ἐξηκονταετίας ἀποτελεῖ οἶονεὶ τὸν ἀθωότατον πρόλογον τῶν σημερινῶν ἀθηναϊκῶν συγκινήσεων διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῶν ἀεροπλάνων, φαίνεται ὅτι ἦτο ἀληθὴς, διότι τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος ἐνθα ἐδημοσιεῦθη φέρει χρονολογίαν μιᾶς τῶν ἡμερῶν τοῦ Μαΐου καὶ ὄχι τῆς 1ης Ἀπριλίου. Χαρακτηρίζει δ' ἐν τῇ βραχύτητί της ἡ εἰδήσις πιστότερον καὶ ἐντονώτερον πάσης ἐκτενοῦς ἡθογραφίας τὴν παιδικὴν ἀφέλειαν τῶν ἡθῶν τῆς τότε ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, τῆς τόσον ὀλιγαρχοῦς, ὥστε νὰ συναγείρεται καὶ νὰ θέλγεται μὲ τὴν ἀνύψωσιν χαρτίνων ἀετῶν !

Ἐν τούτοις οἱ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι, ὡς προεῖπα, ἐτήρουν ἕκτοτε τὸ ἔθιμον τῆς Πρωταπριλιάς καὶ ἠρέσκοντο νὰ θέτουν εἰς κυκλοφορίαν τὰ θεμιτὰ της ψεύδη ἐμπαίζοντες τοὺς εὐπίστους. Πολλοὶ τοιαῦται ἀστεϊότητες μνημονεύονται ὑπὸ τῆς παραδόσεως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὐφρεῖς. Ἀλλ' ἐξ αὐτῶν θ' ἀναφέρω μίαν καὶ μόνην, λαβοῦσαν χώραν εἰς χρόνους σχετικῶς μᾶλλον προσφάτους, τῆς ὁποίας τὸ πολὺ τραχὺ καὶ ἄγαν τολμηρὸν μαρτυρεῖ, ὅτι δὲν ἐτηρεῖτο πάντοτε περὶ τὸν ἀστεῖσμόν τὸ μέτρον τοῦ ἀνεκτοῦ καὶ τοῦ πρέποντος. Ἡ φάρσα ἐγένετο εἰς βάρος περιέργου ἀθηναϊκοῦ τύπου, τὸν ὅποιον βεδαίως ἐνθυμοῦνται πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν μου, τοῦ μακαρίτου Γεωργίου ἢ Ὁμήρου Κλάδου, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὅστις ὁμως μετὰ τῶν πολλῶν ἄλλων ἰδιοτροπιῶν του ἐπαρουσίαζε καὶ τὴν ἐξῆς παράδοξον ἀντίθεσιν : ὅτι ἐνῶ ἦτο καθ' ὑπερβολὴν φιλόζωος, ἠρέσκετο νὰ διατρίβῃ μετὰ τῶν νεκρῶν, ζῶν δ' ἔτι κατεσκεύασε τὸ ἴδιον αὐτοῦ μνημεῖον ἐν τῇ νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν, ἐνθα ἔμελλε ν' ἀποτεθῇ πρὸς αἰώνιον ἀνάπαυσιν τὸ σκῆνός του μετὰ θάνατον. Ἀλλὰ κάποιος ἀστεῖος συγγενὴς του ἠθέλησε νὰ τοῦ δώσῃ, ὡς φαίνεται, μίαν προκαταβολικὴν εἰκόνα τοῦ μέλλοντος ταξιδίου του πρὸς τὴν αἰωνιότητα καὶ ἐπενόησε τὴν ἐξῆς μακάβριον ἀληθῶς φάρσαν. Ἐφρόντισεν ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῆς Πρωταπριλιάς νὰ τυπώσῃ, νὰ διανείμῃ καὶ νὰ τοιχοκολλήσῃ κρυφίως νεκρώσιμα ἀγγέλλοντα τὸν θάνατον τοῦ Κλάδου, ὅτε δὲ τὴν πρωΐαν κατὰ τὴν ὁρι-

ζομένην ἐν τῷ νεκρωσίμῳ ὄραν τῆς ἐκφορᾶς ἤρχισαν νὰ συρρέουν εἰς τὴν κατοικίαν του οἱ φίλοι καὶ οἱ γνώριμοι, ἐξεπλήττοντο μὲν αὐτοὶ καὶ ἠπόρουν βλέποντες τὸν νεκρὸν ζῶντα καὶ ὑγιαίνοντα, ἀλλ' ἐξίστατο ἐτι μᾶλλον ἐκεῖνος διὰ τὰς ἀθρόας αὐτὰς πρῶινάς ἐπισκέψεις. Ἡ ἐκπληξίς του δὲ μετεβλήθη εἰς μανίαν καὶ ἀπέληξεν εἰς νευρικὴν κρίσιν, ὅτε εἶδε τοὺς λειτουργοὺς τοῦ θανάτου, καταλλήλως καὶ τούτους εἰδοποιηθέντας, νὰ προσέρχωνται μὲ τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ πᾶσαν τὴν λοιπὴν πένθιμον πομπήν, ἔτοιμοι νὰ τὸν ἀπαγάγουν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν.

Τὸ φύλλον τὸ ἐγκαινίσαν τὴν συνήθειαν τῆς τακτικῆς κατ' ἔτος δημοσιεύσεως πρωταπριλιάτικου ψεύδους ἦτο ἡ ἐν πολλοῖς καινοτομήσασα « Ἐφημερίς » τοῦ Κορομηλαῦ. Τὸ χάριεν καὶ εὐτράπελον πνεῦμα τοῦ Ἰωάννου Καμπούρογλου, ὅστις ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ τοῦ πρώτου τούτου συστηματικῶς ὀργανωμένου ἡμερησίου φύλλου, ἐφεύρισκε κατ' ἔτος διάφορα εὐφυῆ ψεῦδη, εἴτε σχετιζόμενα πρὸς σύγχρονόν τι γεγονός, εἴτε ὀλοτελῶς φαντασιώδη, πάντοτε ὁμῶς ἀληθοφανῆ καὶ ἱκανὰ νὰ ἐξεγείρουν τὴν περιέργειαν τοῦ πλήθους καὶ νὰ παρακινήσουν τοὺς εὐπίστους νὰ ἐκδράμουν σωρηδὸν εἰς ἀπομεμακρυσμένον τι μέρος πρὸς ἀπόλαυσιν ἀξιοπεριέργου θεάματος ἀνυπάρκτου. Αὐτὸν τὸν χαρακτῆρα φέρει συνήθως τὸ πρωταπριλιάτικον ψεῦδος τῶν ἐφημερίδων καὶ αὐτὸ τὸ σύστημα ἠκολούθησεν ἔκτοτε κατ' ἀπομίμησιν τοῦ πρώτου εἰσηγητοῦ πάντα τὰ ἡμερήσια ἀθηναϊκὰ φύλλα. Εἶνε δὲ περιεργότατον ὥντως τὸ φαινόμενον, ὅτι ἐνῶ τὸ ἔθιμον ἐγενικεύθη καὶ κατήντησε πασίγνωστον καὶ πάγκοινον εἰς τὰς ἡμέρας μας, εὐρίσκεται πάντοτε κατ' ἔτος μέγας ἀριθμὸς ἀνθρώπων ὑποπιπτόντων εἰς τὴν πλάνην. Ἐννοεῖται ὁμῶς ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται πάντοτε ἐκ τῆς εὐφυοῦς ἐπινοίας καὶ ἐκ τῆς τέχνης, μεθ' ἧς μαγειρεύεται καὶ παρασκευάζεται καὶ σερβίρεται καταλλήλως ἡ πρωταπριλιάτικη εἰδήσις, ὥστε νὰ φέρῃ τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα.

Ἐπιτυχίας τοιαύτας ἐξηκολούθησε νὰ ἔχῃ ἡ « Ἐφημερίς » καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Καμπούρογλου, ἰδρύσαντος κατόπιν τὴν ἰδικήν του « Νέαν Ἐφημερίδα ». Τὸ ἀναπλήρῳσαν αὐτὸν ἐν τῇ παλαιᾷ « Ἐφημερίδι » ἐπιτελεῖον τῆς συντάξεως, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς, τοῦ ἀειμνήστου Δημητρίου Κορομηλαῦ, τοῦ ὑποφαινομένου, τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου κ. Ἰω. Δαμδέργη καὶ ἄλλων τινων, ἐχάλακευεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν κατὰ πᾶσαν 1ῃν Ἀπριλίου καὶ εἰδῆσίν τινα φαντασιώδη, ἐπιτυχῶς παρεννεομένην μεταξὺ τῶν ἄλλων πραγματικῶν καὶ ἀνελλιπῶς ἐπιφέρουσιν τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα. Τινὲς τῶν εἰδήσεων τούτων ἐκτάκτως ἐπιτυχεῖς ἔμειναν πολύχροτοι, ἐξ αὐτῶν δ' ἐκλέγων θ' ἀναφέρω δύο ἢ τρεῖς.

Ἐν ἔτει 1882 ἡ « Ἐφημερίς » ἀνέγραψε τὴν πρωταπριλιάτικην εἰδήσιν, ὅτι ἄγγλος περιηγητής, θελήσας ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸ ἀέτωμα τοῦ Παρθενῶνος διὰ τῆς γνωστῆς ἐν τῷ τοίχῳ ἐλικοειδοῦς ἀναβάθρας, ἐσφηνώθη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὀπῆς, παρίστατο δὲ ἐνεκα τούτου ἡ ἀνάγκη πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀπερισκέπτου ξένου νὰ κατε-

δαφισθῇ μέρος τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ. Τὸ ψάρι, τὸ ὁποῖον ἡγρεύθη διὰ τῆς εἰδήσεως ταύτης, ἦτο ἀπροσδοκῆτως μέγα, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος δούς πίστιν εἰς αὐτὴν ἦτο ὁ τότε πρωθυπουργὸς Χαρίλαος Τρικούπης, ὅστις, εἰ καὶ ἀγγλομαθὴς, δὲν ἐπρόσεξεν εἰς τὸ ἐπίτηδες τεθὲν φανταστικὸν ὄνομα τοῦ ἀνυπάρχοντος ἀγγλου, ὅστις ἐκαλεῖτο δῆθεν *Liar* — τὸ ὁποῖον ἀγγλιστὶ σημαίνει ψεύστης· ἀνησυχήσας δὲ ὁ πρωθυπουργὸς περὶ τῆς τύχης τοῦ ξένου, ἀλλ' ἐνταυτῷ καὶ περὶ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ σεπτοῦ μνημείου, ἠθέλησεν ἐν τῷ ἅμα νὰ λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα. Καὶ περὶ ὥραν 11 π. μ. ἤκούσαμεν οἱ ἐν τῷ γραφεῖ μας, κειμένῳ τότε ἐν τῇ δὲδῳ Σταδίου, τὰ βαρέα βήματα τοῦ ἀνερχομένου τὴν κλίμακα διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας Κοσονάκου, ὅστις ἐσπευσμένως κληθεὶς παρὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ διαταχθεὶς νὰ πληροφορηθῇ, ἤρχετο μὲ κάποιαν δυσπιστίαν νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ πόθεν ἠρύσθημεν τὴν εἴδησιν. Ἄλλ' ἐκ τῶν ἠχηρῶν γελώτων, δι' ὧν ἀπηντήσαμεν εἰς τὴν ἐρώτησίν του, ἐνόησεν ἀμέσως περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

Τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἡ Πρωταπριλιά μας εἶχεν ἀρχαιολογικὸν χαρακτῆρα. Ἐδημοσιεύσαμεν τὴν εἴδησιν, ὅτι εἰς χῶρον τινὰ ἀνασκαπτόμενον ἐγγὺς τοῦ γραφείου μας ἀνευρέθη κεφαλὴ ἀρχαίου ἀγάλματος ἐξαισίας τέχνης, τὴν ὁποίαν παρελάβομεν καὶ ἐφυλάττομεν, διὰ νὰ τὴν παραδώσωμεν ὅπου δεῖ. Ὀλίγον μετὰ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ φύλλου μας ἐνεφανίσθη εἰς τὸ γραφεῖόν μας εἰς ἔφορος ἀρχαιοτήτων ζητῶν νὰ παραλάβῃ τὸ εὑρημα. Μετὰ μεγάλης δὲ τότε σοβαρότητος οἱ ἐν τῷ γραφεῖ συντάκται, μεταδάντες εἰς τὴν ἀποθήκην ἐκόμισαν ἐν πομπῇ καὶ θριάμβῳ πρὸς τὸν ἔφορον μίαν κεφαλὴν βοός, λείψανον ἴσως παλαιοῦ τροπαίου εὕρισκομένου ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὸ γραφεῖόν μας, σύμβολον δὲ ὅχι βεδαίως πολὺ εὐχάριστον διὰ τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ ἀρχαιολόγου, ὅστις ἀπῆλθεν ἀπογοητευμένος.

Ἀστειοτέρως συνεπείας εἶχε μία ἄλλη Πρωταπριλιά. Παρεπεδήμει τότε ἐν Ἀθῆναις ὁ Γκυλδ, εἰς τῶν διασήμων ἀμερικανῶν Κροΐσων, ἡ δὲ ἐφημερίς μας ἀνέγραψε μετὰ σοβαρότητος καὶ τὴν ἐξῆς δῆθεν ἰδιοτροπίαν του: ὅτι ἀπολέσας σκύλον, τὸν ὁποῖον ὑπερηγάπα, ἀνεζήτησε κατὰ τὰ ταξειδιά του νὰ εὕρῃ ἄλλον τινὰ ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνον κατὰ τε τὸ εἶδος, τὸ μέγεθος, τὸ χρῶμα καὶ τὴν μορφήν, διατεθειμένος ὢν νὰ προσφέρῃ κολοσσαῖον ποσὸν πρὸς ἀγοράν τοῦ ζώου, τὸ ὁποῖον θὰ τοῦ ὑπενθύμιζε τὸν πιστόν του σύντροφον. Αἱ λεπτομέρειαι ἀφίνοντο ἐπίτηδες ἀόριστοι διὰ νὰ ἐπιτύχῃ καλύτερον τὸ παιγνίδιον· καὶ τῷ ὄντι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ πεζοδρόμιον τοῦ Ξενοδοχείου τῆς Ἀγγλίας, ἐνθα κατῴκει ὁ πολυτάλαντος ξένος, ἐγέμισεν ἀνθρώπους περιάγοντας κύνας καὶ κυνάρια διαφόρου χρώματος καὶ μεγέθους ζητοῦντας δὲ ἐπιμόνως νὰ εἰσαχθοῦν παρὰ τῷ ξένῳ, πρὸς μεγάλην ἀπορίαν καὶ δυσφορίαν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ξενοδοχείου, ἥτις πολὺ ἐκοπίασε νὰ πείσῃ τοὺς ἀπλοῦκοὺς ἐκείνους, ὅτι ὑπῆρχαν θύματα τῆς εὐπιστίας των.

Ἄλλη πρωταπριλιάτικη ἀστειότης, ἀρκετὴν προκαλέσασα θυμηδία, φύσεως ὅμως ὅχι δημοσίας, ἀλλ' ἰδιωτικῆς, διεξαχθεῖσα δὲ εἰς

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ.—[Έργον τοῦ Ε. Czech]

σχετικῶς στενὸν κύκλον, ἔλαβε χώραν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μιχαήλ Λάμπρου ἐκδοθείσης ἐφημερίδος «Καθημερινῆς» εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ὁποίας εἶχα τὴν τιμὴν ν' ἀνήκω. Ἡ ἀστείότης ἐξυφάνθη εἰς βάρος τοῦ ἀγαθοῦ φίλου μας ἀποθανόντος πρὸ ἐτῶν, τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀστρονομίας Δημητρίου Κοκκίδου, τακτικοῦ ἐπισκέπτου καὶ ἐπιστημονικοῦ συνεργάτου τῆς ἐφημερίδος μας. Ἰδρύσας οὗτος τότε μετεωρολογικοὺς σταθμοὺς εἰς διαφόρους πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν, συνέτασεν ἡμερήσιον μετεωρολογικὸν δελτίον περὶ τῆς καταστάσεως ἐν γένει τοῦ καιροῦ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποστελλομένων αὐτῷ καθημέραν τηλεγραφημάτων. Τὰ τηλεγραφήματα ταῦτα βραχέως καὶ συμβολικῶς δι' ἀριθμῶν συντεταγμένα, ἀπεστέλλοντο χάριν εὐκολίας ὅχι εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, ἀλλ' εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «Καθημερινῆς», ὅπουθεν διερχόμενος ὁ Κοκκίδης τακτικῶς περὶ τὴν δαίτην τὰ παρελάμβανε καὶ κατήρτιζε τὸ δελτίον. Συνελάβομεν λοιπὸν οἱ ἐν τῷ γραφείῳ ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῆς Πρωταπριλιάς τὸ σχέδιον ν' ἀντικαταστήσωμεν τ' ἀληθινὰ τηλεγραφήματα δι' ὑποβολιμαίων, προμηθευθέντες τ' ἀπαιτούμενα ἐντυπα καὶ τοὺς φακέλλους δεόντως σεσημασμένους διὰ τῆς σφραγίδος ἐκ τοῦ τηλεγραφείου καὶ γράψαντες ἄλλους ἀντ' ἄλλων συμβολικοὺς ἀριθμούς. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ περισσότερον ἡ ἀπάτη, ἐσημειώθη εἰς ἓν ἐκ τῶν τηλεγραφημάτων διὰ λέξεων ἢ φράσις ὅτι χάρται τινές, οὓς εἶχε πρὸ ἡμερῶν ἀποστείλει ὁ Κοκκίδης πρὸς τινὰ ἐκ τῶν σταθμῶν, καὶ περὶ τῆς παραλαβῆς τῶν ὁποίων ἀνησύχει μὴ λαβὼν ἔγκαιρον ἀπάντησιν, ἀπωλέσθησαν. Ὅτε ἐπέστη ἡ συνήθης ὥρα, ὁ καθηγητὴς ἤλθε βιαστικός, κατὰ τὸ εἰωθός, εἰς τὸ γραφεῖον ἔνθα εἶχον συναθροισθῇ πάντες οἱ φίλοι καὶ οἱ γνώριμοι τῆς ἐφημερίδος μας, ἐν γνώσει διατελοῦντες τῆς συνωμοσίας, ὅπως παρασταθῶσιν εἰς τὴν φαιδρὰν κωμωδίαν. Ὁ Κοκκίδης ἀπήντησε δυσανασχετῶν εἰς μερικοὺς ἀστεϊσμοὺς τοῦ Μίκιου Λάμπρου, καὶ λαβὼν ἤνοιξε τὰ πλαστὰ τηλεγραφήματα διὰ νὰ συντάξῃ τὸ δελτίον. Οἱ παρεστῶτες παρακολουθοῦντες τὰ κινήματά του, μόλις συνεκράτουν τὴν ἱλαρότητα, βλέποντες τοὺς μορφασμοὺς τῆς ἐκπλήξεως, ἀλλὰ καὶ τῆς ταραχῆς ἣν ἐπροξένει εἰς αὐτὸν ἡ ἀνάγνωσις ἐκάστου τῶν τηλεγραφημάτων. Καὶ ἡ ἐκπληξίς του ἦτο δικαιολογημένη· διότι ἐνῷ ὁ καιρὸς ἦτο ἐντελῶς εὐδιος καὶ γαλήνιος, ἐκ τῶν τηλεγραφημάτων ἐξήγγετο ὅτι καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα εἶχεν ἐνσκήψαι κακοκαιρία σημαίνουσα τὴν συντέλειαν τοῦ αἰῶνος. Ἄλλοῦ μὲν τὸ πέλαγος ἐκλυδωνίζετο συγκυκώμενον ἀπὸ τῶν ἐγκάτων, ἄλλοῦ ἡ βροχὴ κατέπιπτεν ἐκ τῶν οὐρανῶν ραγδαία καὶ ἀδιάκοπος ὅπως εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Νῶε, ἄλλοῦ ὁ ἄνεμος ἀπέκτα πρωτοφανῆ ἀγριότητα τυφῶνος καὶ ἄλλοῦ πάλιν ἐπεκράτει θερμοκρασία ὑψηλὴ ὅσον καὶ παρὰ τὸν Ἰσημερινόν. Ὁ δυστυχὴς ἀστρονόμος ἠπόρει διὰ τὴν ἀκατανόητον ταύτην ἀναστάτῳσιν τῶν στοιχείων τῆς φύσεως· ἀλλ' ἡ δυσφορία του ἐπετάθη ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς εἰδήσεως περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀποσταλέντων χαρτῶν. Ἐν τῇ ἀπορίᾳ του ὁμως καὶ τῇ ταραχῇ του ἐμνήσθη ὅτι πρὸ ὀλίγου

κάποιος ἐκ τῶν παρεστώτων τὸν εἶχεν ἐρωτήσει περὶ τοῦ καιροῦ τοῦ ἐπικρατοῦντος εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος, ἐνδιαφερόμενος, ὥς ἔλεγε, νὰ μάθῃ καθότι ἀνέμενε τὴν πενθεράν του ἐπανερχομένην ἐξ Ἑσπερίας· ἐστράφη δὲ τότε αἰφνης ὁ Κοκκίδης πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸ ἐκ Ζακύνθου πλαστόν τηλεγράφημα καὶ μὲ μίαν ἔκφρασιν χαιρεκακίας τοῦ εἶπεν :

— Ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν εἶπες πῶς ἔρχεται ἡ πενθερά σου ; θὰ καλοπεράσῃ εἰς τὸ ταξεῖδι τῆς !

Ἡ ἐκραγεῖσα διὰ μιᾶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡχηρὰ συναυλία τῶν ἀπὸ πολλῆς ὥρας συγκρατούμενων γελώτων διέλυσε τὴν ἀπορίαν του καὶ ἐπανάφερε τὴν γαλήνην εἰς τὴν ψυχὴν του. Ἐνόησε τότε ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀστείότητος, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισεν ὥς ἐπιτυχὴ καὶ τὴν ἐσυγχώρησε καλοκάγαθως.

Ὁ φίλος καὶ συνεργάτης, οὗ προηγουμένως ἐμνήσθην, ὁ κ. Δαμ-βέργης εἶχε τὴν ἀδυναμίαν νὰ παρασκευάζῃ πρωταπριλιάτικα πειράγματα εἰς ἕτερον περίφημον καὶ πρὸ καιροῦ ἐκλιπόντα ἀθηναϊκὸν τύπον, τὸν βοὴν ἀγαθόν, ιδιότροπον καὶ ἄγαν ἐλευθερόστομον δικηγόρον Στεφανίδην. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔτος, κεντήσας ἐπιτηδεῖως τὰ φιλάρχαια αἰσθήματα τοῦ ιδιορρύθμου ἐκείνου Ἀθηναίου, τὸν ἔστειλε πρῶτ-πρῶτ νὰ ἴδῃ ἓνα καταπεσόντα δῆθεν αἰφνιδίως ἐκ τῶν κινδύνων τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός, καὶ ἀφοῦ τὸν εὗρεν ὄρθιον εἰς τὴν θέσιν του, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν ἀφρίζων ἐκ τοῦ θυμοῦ καὶ ἀναθεματίζων μεγαλοφώνως τὰ ψεύδη τῶν ἐφημερίδων. Ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος τὸ ἐγχείρημα ἀπέβαινε χαλεπώτερον, διότι τὸ bis in idem σπανίως ἐπιτυγχάνει. Ἐν τούτοις ὁ συνάδελφος ἐπενόησεν εὐφυῶς νὰ δημοσιεύσῃ ὅτι σημάντικόν δῆθεν χρήματικόν ποσὸν ἀπεστάλῃ πρὸς τὸν Στεφανίδην παρὰ πλουσίου συγγενοῦς του ἐξ Αἰγύπτου, ὅπως διανεμηθῇ παρ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀπόρους τῶν Ἀθηνῶν. Φαντασθῆτε λοιπὸν τὴν ἀπειροπληθῆ στρατιάν τῶν ἐνδεῶν, ὅσοι κατέκλυσαν ἀπὸ πρωῒας τὸν παρὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ οἶκον τοῦ ἀνυπόπτου δικηγόρου καὶ τὰς ἐντόνους ἐκφράσεις τῆς ἀγανακτήσεως, μεθ' ὧν ὁ ὀξύθυμος ἐκεῖνος καὶ βωμολόχος τοὺς ἀπέπεμψε !

Κατὰ τινὰ Πρωταπριλιάν ἄλλου ἔτους διεκωμωδῆθη παρ' ἡμῶν μὲ ἄρκετὴν πάλιν ἐπιτυχίαν τὸ ἐλεεινὸν ἔθιμον τῆς μονομαχίας, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ νὰ ἰσχύῃ παρ' ἡμῖν ἐπὶ ἀνυπολόγιστον κοινωνικῇ βλάβῃ. Ἐντέχνως παρεσκευάσθη ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἢ εἰδησις περὶ σφοδρᾶς διενέξεως ἀναφύσεως δῆθεν μεταξὺ δύο λογίων καὶ μελλούσης κατὰ πάντα τὰ φαινόμενα νὰ λυθῇ διὰ τῶν ὀπλων. Ἡ μονομαχία μεταξὺ τῶν λογίων, οἵτινες ὑπετίθετο ὅτι ἦσαν ὁ μακαρίτης ποιητὴς Δημήτριος Κόκκος καὶ ἐγὼ — τῶν ὁποίων ὁμως τὰ ὀνόματα ἐσημειοῦντο μόνον διὰ τῶν ἀρχαίων στοιχείων — ἡγγέλην ὅτι θὰ ἐγίνετο κατὰ τὴν πρωτὰν τῆς 1ης Ἀπριλίου. Τῷ ὄντι δὲ τὸ πρῶτ' ὁ ἄμαξαι ἐξεκίνησαν ἀπὸ τοῦ γραφείου τῆς ἐφημερίδος μας, φέρουσαι εἰς τὸ πεδῖον τῆς τιμῆς τοὺς δύο ἀντιπάλους καὶ τοὺς μάρτυράς των, σὺν αὐτοῖς δὲ ἐπιδεικτικώτατα δλόκληρον ὀπλοστάσιον, ἀπὸ ὑπερμεγέθεις κουμπούρας μὲ τσακμακώπετραν,

χαντζάρια, γιαταγάνια και παντοῖα ἄλλα φονικά ὄργανα. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐνθυμήθημεν, ὅτι δὲν εἶχομεν φροντίσει περὶ ἱατροῦ· ἄλλ' ἢ ἔλλειψις ἀνεπληρώθη, παραληφθέντος διὰ τῆς βίας σχεδὸν ἐνὸς γνωστοῦ τῶν Ἀθηνῶν κτηνιάτρου, διερχομένου τυχαίως ἐκεῖθεν. Οἱ διαβάται καθ' ὁδὸν βλέποντες διερχομένην τὴν ἀλλόκοτον ταύτην ἐκστρατείαν, ὑπώπτευν τὸ ἀστεῖόν της καὶ ἐμειδίων. Ἀλλ' ἡ Ἀστυνομία, ἣτις εἶνε συνήθως τὸ πρῶτον θῦμα εἰς τὰς τοιαύτας περιστάσεις, ἠθέλησεν ἐν πάσῃ ἀθωότητι νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μονομαχίαν καὶ ἔλαβε τὰ κατάλληλα πρὸς τοῦτο μέτρα· διό ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ὀρισθέντα τόπον, ὅστις ἦτο ἡ παλαιστρα τοῦ σημερινοῦ Σταδίου, τὸ ὁποῖον τότε ἀκόμη ἦτο ἀγρὸς κριθῆς, ἐνῷ οἱ μάρτυρες, μετρήσαντες μετὰ σοδαρότητος τὰς ἀποστάσεις, ἐτοποθέτουν τοὺς ἀντιπάλους ἀντικρὺ ἀλλήλων, εἶδομεν κατερχομένους ἀπὸ τοῦ ὑψώματος τοὺς ἐνεδρεύοντας ἐκεῖ ἐρυθροχίτωνας ἀστυνομικοὺς κλητῆρας μεθ' ἐνὸς τῶν ἀστυνόμων, σπεύσαντας νὰ ἐμποδίσουν τὴν φονικὴν σύγκρουσιν, ἀλλ' ἀνακρούσαντας πρῦμναν καὶ ἀποχωρήσαντας μετ' ἐντροπῆς ὅτε ἐκ τῶν γελώτων μας ἐνόησαν τὸ πάθημά των.

Ὡς ἐπίλογος εἰς τὴν πρωταπριλιάτικὴν ταύτην φλυαρίαν μου δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ τι, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε μὲν ποσῶς ἀστείότης καὶ μάλιστα φέρει χαρακτῆρα λυπηρὸν καὶ ἀξιοθρήνητον· ἀλλ' ἐπειδὴ συνέβη μοιραίως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 1ης Ἀπριλίου καὶ παρουσιάζει ἐν τῇ ἐξελίξει του κωμικὴν καὶ σχεδὸν φαντασμαγορικὴν χροιάν, δύναται νὰ καταλάβῃ καὶ αὐτὸ θέσιν εἰς τὸ Πάνθεον τῆς Πρωταπριλιάς.

Ἐννοῶ τὸ πρὸ εἰκοσαετίας περιβόητον συμβάν τῆς ἀνακαλύψεως τῶν ἐν τῷ Κεντρικῷ Ταμείῳ κερκρυμένων ἑκατομμυρίων, τοῦ ὁποῖου ἥρως καὶ θῦμα ἐνταυτῷ ὑπῆρξεν οὐχὶ ἄτομόν τι ἢ μερίς τοῦ κοινοῦ, ἢ ἀρχὴ τις μεμονωμένη, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Ὁ τότε πρωθυπουργὸς ἀείμνηστος Τρικούπης, διευθύνων ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τὰ νήματα τῆς μεγαλοπράγμονος αὐτοῦ πολιτικῆς καὶ παρακολουθῶν ἀγρύπνως τὴν πορείαν τῶν δημοσίων ἐσόδων, εὗρέθη ἐν ἀμηχανίᾳ μὴ δυνάμενος νὰ ἐξηγήσῃ κολοσσαίαν διαφορὰν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τῶν καθημερινῶν πινάκων τῶν εἰσπράξεων καὶ τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Κράτους κατατεθειμένου ποσοῦ. Ὑποπτευθεὶς ὅτι ἐκτροπὸν τι συνέβαινε, ἀπεφάσισε νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ χωρὶς ν' ἀνακοινώσῃ τι εἰς κανένα, ἐγερθεὶς δ' ἐν ὥρᾳ ὀρθροῦ βαθέως, διέταξε τὸν ὑπηρετὴν του νὰ προσκαλέσῃ ἀμέσως παρ' αὐτῷ τὸν ἰδιαιτερόν του γραμματέα. Ἀλλὰ συνέπεσεν ἡ πρῶτα ἐκείνη νὰ εἶνε ἡ τῆς πρώτης Ἀπριλίου, ὃ δὲ γραμματεὺς ἀφύπνισθεις κατὰ τοιαύτην ἀσυνήθη ὥραν, ἐθεώρησε τὴν πρόσκλησιν ὥς ἀστείότητα καὶ ἀπέπεμψε τὸν ὑπηρετὴν. Ἐχρειάσθη δευτέρα καὶ τρίτη ἐντονωτέρα πρόσκλησις διὰ νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸν ἀνυπομονοῦντα προϊστάμενόν του καὶ ν' ἀκούσῃ αὐστηρὰν ἐπίπληξιν διὰ τὴν βραδύτητα του. Ὁ γραμματεὺς διετάχθη νὰ ὑπάγῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ πρωθυπουργοῦ ἐν τῷ ἅμα καὶ νὰ παραγγεῖλῃ εἰς τρεῖς ἀνωτέ-

ρους οικονομικούς υπαλλήλους ὅπως μεταβῶσιν ἄνευ χρονοτριβῆς καὶ ἐνεργήσωσιν ἐξέλεγχιν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον. Ἀλλ' ἡ κωμικὴ σκηνὴ τῆς δυσπιστίας ἐπανελήφθη καὶ πάλιν, καθότι οἱ ἐξεγερθέντες ἐκ τοῦ ὕπνου υπάλληλοι ἐνόμιζον καὶ αὐτοὶ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πρωταπριλιάτικης φάρσας καὶ ἐδίσταζον νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολήν. Τέλος πάντων ἡ ἐξέλεγχις ἐγένετο, ἀνεκαλύφθη δὲ τῷ ὄντι ὅτι εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον ἀπεκρύπτοντο κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος ἐξ ὅλα ἐκατομμύρια δραχμῶν.

Ἡ εἶδησις διεδόθη ἀστραπηδὸν ἐν τῇ πόλει· ἀλλὰ ποῖος νὰ τὴν πιστεύσῃ; Καθεὶς ἐμυκτήριζε τὸν κομιστὴν αὐτῆς ὡς μωρόπιστον ἢ ὡς ἀδέξιον ἐφευρέτην παχυλοῦ ψεύδους. Καὶ εἶχον δίκαιον οἱ ἄνθρωποι, διότι τόσον τερατώδη καὶ ἀκατανόητα καὶ ἀπίστευτα συμβαίνουν εἰς τὸ πρωτότυπον αὐτὸ ἰδικὸν μας βασιλεῖον, καὶ τόσον συχνὰ μάλιστα, ὥστε ἡ πρώτη Ἀπριλίου θὰ ἡδύνατο νὰ καθιερωθῇ καὶ ὡς ἐπίσημος ἐορτὴ τοῦ Κράτους!

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

Οἱ λ/σμοὶ τοῦ Κυρίου καὶ οἱ λ/σμοὶ τῆς Κυρίας

Ἡ ὑπηρέτρια. — Γιὰ ποιὸν εἶνε αὐτὸς ὁ λογαριασμός, παρακαλῶ; Διὰ τὴν Κυρίαν ἢ διὰ τὸν Κύριον;

Ὁ δανειστής. — Διὰ τὸν Κύριον . . . . Εἶνε ἐδῶ;

Ἡ ὑπηρέτρια. — Μάλιστα. Ἀλλὰ πρέπει νὰρχεσθε Τρίτη, Πέμπτη καὶ Σάββατο. Τῆς ἄλλες ἡμέρες ἔρχονται οἱ δανεισταὶ τῆς Κυρίας . . . .